

PRIMLJENO:	25. XI	20 14. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-71/14-3	
VEZA:		
EPA:	640 XXV	
SKLADNIŠTA:		PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku, Ranku Krivokapiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo PREDLOG ETIČKOG KODEKSA POSLANIKA, radi stavljanja u proceduru.

U Podgorici,
25. novembra 2014. godine

Potpredsjednik Skupštine i
Predsjednik Radne grupe

Suljo Mustafić, Suljo Mustafić

Poslanici:

1. Branka Tanasijević, Branka Tanasijević
2. Ljiljana Đurašković, Ljiljana Đurašković
3. Snežana Jonica, Snežana Jonica
4. Draginja Vuksanović, Draginja Vuksanović
5. Dritan Abazović, Dritan Abazović
6. Andrija Popović, Andrija Popović

PREDLOG

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na _____ sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana _____ 2014. godine, donijela je

ETIČKI KODEKS POSLANIKA

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet Etičkog kodeksa

Član 1

Etičkim kodeksom (u daljem tekstu Kodeks) utvrđuju se etička načela i standardi ponašanja kojih treba da se pridržavaju poslanici u obavljanju svojih dužnosti.

Cilj Kodeksa

Član 2

Cilj Kodeksa je očuvanje, afirmacija i unaprjeđenje dostojanstva i ugleda poslanika Skupštine Crne Gore (u daljem tekstu Skupština) i jačanje povjerenja građana prema Skupštini.

II. ETIČKI PRINCIPI I PRAVILA

Opšti etički principi

Član 3

Poslanik je u vršenju svoje funkcije dužan da se rukovodi opštim etičkim principima i pravilima ponašanja, kao što su: poštovanje propisa, objektivnost, poštenje, odgovornost, uzajamno poštovanje i uvažavanje, kao i poštovanje ugleda Skupštine.

Poštovanje propisa

Član 4

Poslanik je u vršenju svoje funkcije dužan da se pridržava Ustava, zakona i drugih propisa, Poslovnika Skupštine i Kodeksa.

Objektivnost

Član 5

Poslanik je dužan da svoju funkciju obavlja bez predrasuda i diskriminacije u odnosu na rasu, vjeru, pol, nacionalnu pripadnost, životno doba, bračni status, polnu

opredijeljenost, socijalno imovinski položaj i svaku različitost, poštujući i štiteći ljudska prava i slobode.

Poštenje

Član 6

Poslanik je dužan da svoju funkciju obavlja u skladu sa osnovnim moralnim načelima i standardima profesionalnog ponašanja.

Poslanik je u vršenju svoje funkcije dužan da djeluje isključivo u javnom, odnosno opštem interesu, a ne u ličnom, niti u interesu pojedinaca ili grupa pojedinaca, radi postizanja direktne ili indirektne koristi.

Odgovornost

Član 7

Poslanik je dužan da svoju funkciju obavlja savjesno i odgovorno uz otvorenost i spremnost da odgovara za svoje odluke, djelovanje i ponašanje.

Uzajamno poštovanje i uvažavanje

Član 8

Poslanik je u vršenju funkcije dužan da sa najvećom pažnjom i osjećajem vlastite odgovornosti poštuje ličnost svakog pojedinca i Skupštinu, izbjegavajući svaki postupak koji može narušiti njihov integritet i dostojanstvo.

Poslanik je dužan da u komunikaciji sa drugim poslanicima, drugim licima i javnošću, postupa sa uvažavanjem i poštovanjem, izbjegavajući izraze koji mogu uvrijediti ili omalovažiti drugo lice ili grupu, poštujući na taj način jednaka prava svih u pogledu političkog opredijeljenja, nacije, pola, itd.

Poslanik ima pravo, u vršenju svoje funkcije, na zaštitu od ponašanja koje predstavlja, ili ima za cilj, povredu njegove ličnosti i dostojanstva.

Poštovanje ugleda Skupštine

Član 9

Poslanik je dužan da u svakoj situaciji vodi računa da ne povrijedi ugled ostalih poslanika i ugled Skupštine, kroz ponašanje, pisanu i izgovorenu riječ.

Lice koje ima pravo učešća u raspravi, predstavnici Vlade, civilnog sektora i svako lice koje ima pravo da prisustvuje sjednici Skupštine i sjednicama radnih tijela, dužno je da vodi računa da svojim ponašanjem ne povrijedi ugled Skupštine.

III. PRAVILA PONAŠANJA U VRŠENJU POSLANIČKE FUNKCIJE

Ponašanje poslanika

Član 10

Poslanik je dužan da poštuje pravila ponašanja, a naročito:

- da poštuje pravila ponašanja iz Kodeksa, kada na drugim događajima učestvuje kao predstavnik Skupštine;
- da se u svim situacijama prilikom vršenja poslaničke funkcije, sa poštovanjem i na jednak način odnosi prema svima;
- da se ponaša na način dostojan poslanika, vodi računa o načelima profesionalne etike i opšte kulture, dajući na taj način pozitivan primjer javnosti;
- da održava dobre i kolegijalne odnose sa zaposlenima u Službi Skupštine i licima angažovanim u poslaničkom klubu; i
- da poštuje pravila poslovnog odijevanja i bude prikladno odjeven u svim prilikama.

Pravila ponašanja na sjednici

Član 11

Poslanik je dužan da poštuje pravila ponašanja kojima se obezbjeđuje održavanje reda na sjednici Skupštine, radnog tijela ili komisije, a naročito:

- da poštuje i štiti osnovna prava utvrđena Ustavom Crne Gore, zakonom i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda;
- da ne koristi riječi i izraze koji mogu vrijeđati ili omalovažavati drugoga, izraze ili njihove sinonime koji vrijeđaju ljudsko dostojanstvo i podstiču mržnju, netoleranciju i nasilje i osudi svako ponašanje kojim se isto podstiče;
- da izbjegava davanje izjave koja nije potkrijepljena dokazima;
- da tokom rasprave bude usmjeren na temu o kojoj se raspravlja;
- da ne dobacuje i prekida govornika, niti na drugi način narušava tok sjednice;
- da ne razgovara na sjednici osim ako je to neophodno, pod uslovom da ne ometa tok sjednice;
- da ne koristi računar, na način kojim se ometa tok sjednice;
- da ne koristi mobilni telefon, na način kojim se ometa tok sjednice;
- da u toku sjednice ne čita publikacije koje nijesu vezane za parlamentarne dužnosti.

Sukob interesa

Član 12

Poslanik je dužan da se pridržava propisa koji se odnose na sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa.

Zabrana korupcije

Član 13

Poslanik ne smije tražiti plaćanje, dati ili prihvatiti naknadu za vršenje poslova za koje plaćanje naknade nije propisano.

Poslanik je u vršenju funkcije dužan da se pridržava propisa koji se odnose na zabranu korupcije i izbjegava svako ponašanje koje bi se prema važećem ili međunarodnom zakonodavstvu moglo okarakterisati kao koruptivna radnja ili odstupanje od pravila Kodeksa.

Zabrana primanja poklona

Član 14

Poslaniku nije dozvoljeno da u vezi sa vršenjem poslaničke funkcije, traži ili prima novac, hartije od vrijednosti ili dragocjenosti, bez obzira na njihovu vrijednost.

Poslanik ne smije primati poklone, osim protokolarnih i prigodnih poklona manje vrijednosti.

Protokolarnim poklonom se smatra poklon predstavnika druge države ili međunarodne organizacije koji se daje prilikom posjete, gostovanja ili u drugim prilikama, kao i poklon koji se dobije u sličnim prilikama.

Prigodnim poklonom manje vrijednosti se smatra poklon u vrijednosti do 50 eura.

Ukoliko poslanik u toku jedne godine primi više poklona od istog poklonodavca, vrijednost tih poklona ne smije preći iznos od 50 eura, ukoliko u tom vremenu primi poklone od više poklonodavaca, vrijednost tih poklona ne smije preći 100 eura.

Način raspolaganja i evidencija poklona

Član 15

Primljeni pokloni i njihova vrijednost se upisuju u evidenciju poklona koju vodi Skupština.

U evidenciju poklona se ne upisuju pokloni čija je vrijednost manja od 50 eura.

Ukoliko je poklon veće vrijednosti od vrijednosti koja je propisana članom 14 stav 4 i 5 ovog Kodeksa, poklon se predaje na raspolaganje Skupštini i postaje državna imovina.

Protokolarni pokloni, bez obzira na njihovu vrijednost, postaju svojina države.

Način raspolaganja poklonima, način evidencije poklona, kao i druga pitanja koja se odnose na ograničenja povodom primanja poklona u vezi sa vršenjem javne funkcije, propisuje Komisija za sprječavanje sukoba interesa (u daljem tekstu Komisija).

Skupština je dužna, da izvod iz evidencije poklona dostavi Komisiji najkasnije do kraja marta naredne godine, za prethodnu godinu.

Ukoliko Komisija, prilikom pregleda evidencije utvrdi da se nije postupalo u skladu sa zakonom i Kodeksom, o tome će obavijestiti Skupštinu koja je dostavila izvod iz evidencije.

Komisija priprema Javni katalog poklona primljenih u prethodnoj godini i objavljuje ga na svojoj internet stranici.

IV. ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Odnosi sa građanima

Član 16

Poslanik je dužan da se na odgovoran način odnosi prema svim građanima za vrijeme svog mandata.

Poslanik je dužan da na opravdan zahtjev javnosti obrazloži svaku odluku koju donese i navede argumente, pravila i propise na kojima se odluka zasniva. Ukoliko su te informacije povjerljive, objasniće razloge njihove povjerljivosti.

Odnosi sa medijima

Član 17

Poslanik je dužan da sa pažnjom odgovara na pitanja medija u vezi sa obavljanjem svojih dužnosti i razlozima za svoje postupke, ali nije dužan da pruža informacije koje se odnose na njegov privatni život.

Poslanik nema pravo da iznosi podatke koji se odnose na privatni život drugih poslanika ili drugih lica, kao i one, koji se odnose na čuvanje službene, poslovne i druge tajne, čija je tajnost utvrđena u skladu sa odredbama Zakona o tajnosti podataka.

Poslanik je dužan da podstiče i promovise svaku mjeru kojom se povećava otvorenost prema javnosti.

V. KONSTITUISANJE ODBORA I NADZOR NAD PRIMJENOM KODEKSA

Način konstituisanja

Član 18

»Nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja kodeksa u nadležnosti je Odbor za etička pitanja (u daljem tekstu Odbor).

Odbor se formira u skladu sa Poslovníkom Skupštine.

Mandat predsjednika Odbora traje godinu dana.

Istekom mandata predsjednika Odbora, bira se novi predsjednik po principu rotacije.

Odbor je dužan da vodi evidenciju o svim aktivnostima i sačini godišnji izvještaj o radu (u daljem tekstu Izvještaj).

Skupština jednom godišnje razmatra Izvještaj Odbora«.

ILI

»Nadzor nad primjenom Kodeksa u nadležnosti je Odbora za etička pitanja (u daljem tekstu Odbor).

U sastavu Odbora nalazi se jednak broj poslanika iz parlamentarne većine i opozicije.

Predsjednik Odbora je iz reda opozicionih poslanika, a zamjenik predsjednika iz reda poslanika parlamentarne većine.

Mandat predsjednika Odbora traje godinu dana. Istekom mandata predsjednika, zamjenik predsjednika postaje predsjednik Odbora«.

VI. PRIJAVA O POVREDI KODEKSA I POSTUPAK PO PRIJAVI

Povrede Kodeksa

Član 19

Lakše povrede Kodeksa su:

- neopravdano odsustvovanje sa sjednica Skupštine i radnih tijela;
- narušavanje toka sjednice, dobacivanje i prekidanje govornika;
- nepoštovanje pravila poslovnog odijevanja.

Teže povrede Kodeksa su:

- nepridržavanje Ustava, zakona, Poslovnika Skupštine i Kodeksa;
- djelovanje u ličnom interesu, interesu pojedinaca ili grupa pojedinaca, radi postizanja direktne ili indirektno koristi;
- kršenje ljudskih prava i sloboda i principa ravnopravnosti;
- korišćenje riječi, izraza, ili njihovih sinonima, kojima se omalovažavaju druga lica i vrijeđa njihovo dostojanstvo;
- podsticanje na mržnju, netoleranciju i nasilje; i
- ponašanje suprotno načelima profesionalne etike i opšte kulture.

Podnošenje prijave i pokretanje postupka

Član 20

Postupak zbog povrede Kodeksa se pokreće prijavom koja mora sadržati ime i prezime podnosioca prijave, kontakt adresu i svojeručni potpis.

Prijavu o povredi odredaba Kodeksa može podnijeti predsjedavajući Skupštine, svaki poslanik u Skupštini, Kolegijum predsjednika Skupštine, predsjednik kluba poslanika ili poslanik kojeg on ovlasti.

Prijava se podnosi Odboru u pisanoj formi sa obrazloženjem kojim se ukazuje na eventualnu povredu Kodeksa.

Podnosilac prijave dužan je da uz obrazloženu prijavu dostavi pisane i druge dokaze na osnovu kojih će Odbor cijeniti osnovanost navoda iz obraloženja.

Nakon sprovedenog postupka, ukoliko se utvrdi postojanje povrede odredaba Kodeksa, izriče se propisana mjera.

Anonimna prijava će se smatrati neurednom.

Ukoliko Odbor zaključi da prijava nije potpuna ili dovoljno jasna može tražiti od podnosioca prijave dodatne informacije prije postupanja

Neuredne, neblagovremene i nepotpune prijave Odbor će odbaciti.

Ukoliko Odbor iz navoda u prijavi utvrdi da nema dokaza o povredi odredaba Kodeksa, prijava se odbija kao neosnovana, i o tome se obavještava podnosioca prijave, pisanim putem.

Ukoliko Odbor primi prijavu koja se odnosi na povredu zakona, dužan je da obavijesti podnosioca prijave da su za taj prekršaj nadležni sudski organi.

Postupak

Član 21

U postupku se mora održati rasprava na kojoj poslanik, protiv koga je podnesena prijava, ima pravo da iznese svoje viđenje navedenih činjenica i okolnosti u prijavi.

Odbor može pozvati, na raspravu i eventualne svjedoke, ako je to u interesu utvrđivanja činjeničnog stanja.

Ukoliko Odbor utvrdi da nema osnova za dalje postupanje, obustaviće postupak utvrđivanja odgovornosti poslanika, protiv koga je podnesena prijava.

U slučaju da Odbor utvrdi da su navodi podnosioca prijave neosnovani, a sačinjeni su u cilju političke diskreditacije poslanika, podnosiocu prijave će se izreći kumulativno javna opomena i novčana kazna u iznosu određenom za težu povredu ovog Kodeksa.

Odlučivanje

Član 22

Odbor je obavezan da odluči u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave.

Protiv odluke, kojom je izrečena mjera ili sankcija o povredi Kodeksa, poslanik može uložiti žalbu Kolegijumu predsjednika Skupštine, u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Rok za odlučivanje po žalbi je 30 dana, od dana podnošenja žalbe.

Odluka po žalbi je konačna.

Mjere i sankcije za povrede Kodeksa

Član 23

Za nepoštovanje Kodeksa mogu se izreći mjere i sankcije.

Za nepoštovanje Kodeksa mogu se izreći mjere, opomena i javna opomena.

Za nepoštovanje Kodeksa može se izreći sankcija novčana kazna.

Izricanje mjera i sankcija

Član 24

Za lakše povrede Kodeksa izriče se mjera opomena.

Za teže povrede Kodeksa izriču se mjera javna opomena ili sankcija novčana kazna.

Za teže povrede Kodeksa može se izreći kumulativno mjera javna opomena i sankcija novčana kazna.

Sankcija novčana kazna može se izreći jednokratno u visini do 30% mjesečne nadoknade koju prima poslanik.

Sredstva koja se prikupe primjenom ovog člana st. 2 i 3 biće opredijeljena u dobrotvorne svhe.

U slučaju da se nakon podnošenja prijave o povredi Kodeksa pokrene postupak o istoj stvari prema propisima koji se odnose na sprječavanje sukoba interesa, na borbu protiv korupcije, ili se pokrene krivični postupak, postupak pred Odborom će se obustaviti.

Zastarjelost

Član

25

Pokretanje postupka zbog povrede kodeksa zastarijeva u roku od šest mjeseci od dana kada je povreda učinjena.

VII. JAVNOST KODEKSA

Član 26

Kodeks se objavljuje na internet stranici Skupštine.

Odluka Odbora objavljuje se na internet stranici Skupštine, u trajanju od 30 dana.

VIII. PRELAZNE ODREDBE

Član 27

Izrazi koji se u Kodeksu koriste za fizička lica u muškom rodu, podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 28

Ovaj Kodeks se odnosi i na javne funkcionere koji su zaposleni u Skupštini.

Član 29

Odbor će u roku od 15 dana od dana formiranja sačiniti obrazac svečane izjave.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Izjava

Član 30

Poslanik, nakon stupanja na funkciju, potpisuje Svečanu izjavu kojom izražava spremnost da u svom radu postupa u skladu sa odredbama Kodeksa.

Član 31

Poslanik čiji je mandat u toku, Svečanu izjavu će potpisati nakon stupanja na snagu ovog Kodeksa.

Stupanje na snagu

Član 32

Ovaj Kodeks stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ETIČKOG KODEKSA POSLANIKA

Ustavni osnov za donošenje Etičkog kodeksa poslanika sadržan je u članu 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojim je između ostalog propisano da Skupština donosi druge propise i opšte akte.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ETIČKOG KODEKSA POSLANIKA

Skupština Crne Gore je marta 2013. godine donijela Akcioni plan za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore u 2013. godini, kojim je predviđeno donošenje Etičkog kodeksa poslanika Skupštine Crne Gore.

Kolegijum predsjednika Skupštine je, na osnovu člana 26 stav 1 tačka 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, na 85. sastanku održanom 30. jula 2014. godine, donio Zaključak, br. 00-32-5/14-42/1, kojim se formira Radna grupa za izradu Etičkog kodeksa poslanika. Zaključkom je predviđeno da Radnu grupu čine poslanici: Suljo Mustafić (kao predsjedavajući), Branka Tanasijević, Ljiljana Đurašković, Snežana Jonica, Draginja Vuksanović, Dritan Abazović i Andrija Popović (članovi). Radna grupa bila je sastavljena od sedam članova iz svakog poslaničkog kluba po jedan član. Radna grupa održala je osam sjednica i imala je zadatak da pripremi Predlog etičkog kodeksa poslanika kojim se uređuju veoma značajna pitanja koja se odnose na: nepristrasnost i neutralnost, lojalnost, profesionalnost, ljubaznost zaposlenih, posvećenost standardima, izbjegavanje konflikta interesa, nevršenje drugih poslova van radnog vremena koji štete ugledu Skupštine Crne Gore, pristup informacijama, čuvanje službene tajne, prijavljivanje neetičkih zahtjeva, postupanje sa poklonima i ponudama, zloupotreba vršenja poslova, zaštita imovine i sredstava itd.

Radna grupa je kao osnovu za svoj rad imala sljedeći materijal:

- Nacrt etičkog kodeksa poslanika (koji je pripremila Služba Skupštine);
- Istraživački rad parlamentarnog instituta Skupštine Crne Gore: Etički kodeks poslanika;
- Studija Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS): Profesionalni i etički standardi za poslanike;
- Etički kodeks članova Evropskog parlamenta;
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije;

- Model kodeksa ponašanja za javne zvaničnike (Aneks uz preporuku br. R (2000) 10 Komiteta ministara zemalja članica o kodeksu ponašanja za javne zvaničnike);
- Rezolucija (97)24 o dvadeset vodećih principa u borbi protiv korupcije Komiteta ministara Savjeta Evrope;
- Kodeks ponašanja Poslanika Skupštine Kosova;

Cilj ovako definisanih etičkih standarda i sistema za sprovođenje standarda jeste prije svega u jačanju povjerenja građana u Skupštinu Crne Gore.

III. OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predlog Etičkog kodeksa poslanika ima devet poglavlja: Prvo poglavlje - Opšte odredbe koje se odnose na Predmet etičkog kodeksa i Cilj etičkog kodeksa, Drugo poglavlje - Etički principi i pravila, Treće poglavlje - Pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije, Četvrto poglavlje - Odnosi sa javnošću, Peto poglavlje - Konstituisanje odbora i nadzor nad primjenom kodeksa, Šesto poglavlje - Prijava o povredi Kodeksa i postupak po prijavi, Sedmo poglavlje - Javnost kodeksa, Osmo i Deveto poglavlje - Prelazne i Završne odredbe.

Rad u Radnoj grupi započet je po principu razmatranja i formulisanja „član po član“ Nacrta etičkog kodeksa. Radna grupa postigla je konsenzus za svaki član, osim člana 18 kojim se propisuje Način konstituisanja Odbora, gdje su date dvije alternative:

1. **Prva alternativa**, koju su podržali poslanici (Branka Tanasijević i Suljo Mustafić) - je da se: »Odbor formira u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore«.

(Izuzetno od ovog stava)

Mandat predsjednika Odbora traje godinu dana.

Istekom mandata predsjednika Odbora, bira se novi predsjednik po principu rotacije.

2. **Druga alternativa**, koju su podržali poslanici (Ljiljana Đurašković, Snežana Jonica, Draginja Vuksanović i Dritan Abazović) je da se: - »U sastavu Odbora nalazi se jednak broj poslanika iz parlamentarne većine i opozicije«.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje predloženog akta sredstva će se obezbijediti iz budžeta Skupštine Crne Gore.